

Tiskovni ured

KARDINALOVA HOMILIJA NA MISI PRIGODOM HODOČAŠĆA
SVEĆENIKA ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE U STARU GRADIŠKU,
JASENOVAC I PETRINJU

(Petrinja, župna crkva sv. Lovre, 24. rujna 2009.)

Liturgijska čitanja: Rim 12, 9-16b; Iv 17, 11b-19.

1. Treća postaja našega svećeničkoga hodočašća zaustavlja nas u ovo predvečerje u gradu Petrinji, u župnoj crkvi svetoga Lovre, koja jednostavnošću svoga uresa svjedoči kako i najdublje rane, nanesene zlom, mogu zacijeliti snagom ljubavi koja bezuvjetno prašta. Na mjestu gdje sada stojimo, pod predivnim svodom koji nas podsjeća na krasotu i čistoću neba, pred petnaestak godina stajalo je zgarište, na kojemu ogranj mržnje i zla nije bio ostavio ni kamena na kamenu. Što nije bilo uništeno plamenom, razrušila je ruka razorne mržnje.

No to je samo najsvježija rana na tijelu ove drevne crkve i ovoga vjernoga petrinjskoga puka i cijele Banovine. Sličnu sudbinu rušenja crkava i ostavljanja domova ovaj je kraj proživljavao i u vrijeme Drugoga svjetskog rata i poraća. Zlo, međutim, koliko god dugo vuklo svoj trag i koliko god bilo snažno, nikada ne slavi konačnu pobjedu.

I doista, pod pepelom, duboko pod ruševinama ove crkve, ostala je zakopana i neuništena snaga ljubavi, koja »ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi« (1 Kor 13, 5-7). Ne pamteći zlo, ljubav pamti istinu da bi oplemenjena i pročišćena mogla roditi oprostjenje. Samo pamćenje koje je

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

pročišćeno oslobađajućom Istinom, može oprostiti, započeti novi život i iznova graditi povjerenje i zajedništvo među ljudima.

Zato istina o ubojstvima, o razaranju, o mržnji, o ničim izazvanu progonstvu i nametnutu siromaštvu u napuštenosti i osamljenosti, u kršćanskom je gledanju samo jedno lice zbilje života. Istina, hranjena ljubavlju, na kršćaninu pokazuje i svoje drugo lice – lice koje s neugaslom nadom nosi ljubav, koja sve pobjeđuje.

2. Odakle, braćo i sestre, čovjeku snaga za istinu, za njezino prihvaćanje i za ljubav koja bezuvjetno ljubi? Krist Gospodin, u svojoj velikosvećeničkoj molitvi, uoči svoje Pashe, uoči predaje u ruke progoniteljima, moli za svoje učenike. Videći zlo s kojim se susreće zajedno sa svojim učenicima izgovara snažne riječi: »Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih očuvaš od Zloga. (...) Posveti ih u istini: tvoja je riječ istina.« (Iv 17, 15. 17)

Biti oslobođen od snage zla u situacijama kad nas zlo pogodi nepravdom, trpljenjem, progonstvom, ugrozom života – znači biti obdaren evanđeoskom »ludošću križa«, koja objavljuje Istinu ljubavi.

Ova mjesta, koja čuvaju spomen na pobjednu snagu ljubavi, postaju svetim mjestima koja nas nadahnjuju da na nov i jedinstven način razumijemo riječi Kristova evanđelja: »Oče sveti, sačuvaj ih u svom imenu koje si mi dao. (...) Ja sam im predao tvoju riječ, a svijet ih zamrzi jer nisu od svijeta kao što ni ja nisam od svijeta.« (Iv 17, 11.12) U toj Isusovoj molitvi prepoznajemo njegovu otkupiteljsku ljubav za učenike svakoga vremena, za sve koje svijet mrzi zbog njegova imena. Osjećamo danas kako je ovdje bila životna i snažna Božja riječ, koja je stoljećima hranila vjerni

Tiskovni ured

petrinjski puk. Osjećamo kako su bile snažne i pune pouzdanja riječi moliteljâ, kako su bile snažne riječi svećenikâ i pastirâ koji su ovaj puk odgajali za ljubav, koja ne pamti zlo i koja sve podnosi.

3. Na Lovrenčevo godine 1991., samo mjesec i pol dana prije negoli će ovaj grad pasti u ruke onima koji će ga razoriti, na ovome je mjestu kardinal Franjo Kuharić pred prestrašenim narodom proročkom odlučnošću govorio o snazi ljubavi, koja na zlo ne uzvraća zlom. Tada je rekao: »Ako je moj protivnik spalio moju kuću, ja neću zapaliti njegovu! Ako je razorio moju crkvu, ja neću ni dirnuti njegovu, dapače, čuvat ću je. Ako je napustio svoj dom, ja neću ni igle uzeti iz njegova! Ako je ubio moga oca, brata, sestru, ja neću vratiti istom mjerom nego ću poštovati život njegova oca, brata, sina, sestre!«

Braćo i sestre, ovako iskazana ljubav, koja je unaprijed hrabrila ljude pogođene zlom i pripravljala ih za uzvišeni dar praštanja, kao i ljubav koja je svoju životnost pokazala u snazi povratka i novoga uzdizanja iz pepela, razlog je našega današnjega spomena i našega pohoda ovome svetom mjestu.

4. Trag našega hodočašća, povezujući mjesta stradanja u Staroj Gradiški, u Jasenovcu i u Banovini, nije spomen na zlo, na mržnje i nepravdu. Kontinuitet zla koji je u ovim povijesnim događajima tako vidljiv, otkriva nam da zlo sije i raspiruje mržnju sve dok ne bude rasvijetljeno Istinom. Gdje se skrivalo i nijekalo zlo, a ubojice i nasilnike proglašavalo herojima, zlo je moglo samo rasti. U tome paradoksu zla, ono

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

što se činilo skrivenim, buknuo je novom razornom snagom u Domovinskom ratu.

No paradoksu zla mogao se oprijeti samo paradoks kristovske ljubavi. Ljubav ništa ne skriva. Ona sve razotkriva; ne da bi prokazala zlo, nego da bi ga pobijedila i preobrazila u život obraćenja. Zato je ljubav neodvojiva od istine. Mnogi su nevini ljudi postali dragocjenom žrtvom te ljubavi i istine.

Ovim hodočašćem, draga braćo svećenici, vršimo spomen, da se ne bi prepustilo bešćutnu zaboravu žrtve, za volju nekakva čudnoga mira. Ovdje je potrebno naglasiti: ne smije se u zaborav trpati ni povijest Domovinskog rata, ni njegove žrtve, koje su cijena naše slobode. U društvu koje je sklono zaboravu i prikrivanju istine trebamo obnavljati spomen, da ne bismo izgubili vlastitu budućnost.

Na dan posvete ove crkve, na svetkovinu sv. Lovre, 10. kolovoza 2000. godine, s ovog sam mjesta rekao: »Da nije bilo kolovoza 1995. godine, ni mi danas ne bismo bili ovdje. Da nije bilo toga kolovoza, ne bi se ni ovaj prognani narod vratio u svoje kuće. Stoga poručujem svima koji ljube mir i suživot da ne obezvrjeđuju određene povijesne događaje, jer i taj kolovoz dogodio se iz nastojanja za slobodu, mir i suživot hrvatskoga naroda i svih miroljubivih građana Hrvatske.«

Spominjemo se ovdje vjernih svećenika koji su desetljećima trpjeli optužbe, nasilja i progonstvo, samo zato što su bili svjedoci Istine koja ima izvor u Bogu. Njihov zalog trpljenja i njihova vjernost u opraštanju obvezuju nas da u novim okolnostima života, kad se na nov način bezobzirno zasjenjuje istina, budemo hrabri i odlučni u naviještanju oslobađajuće istine, Evanđelja, koje izgrađuje zajedništvo u ljubavi.

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

5. Koliko li smo puta, braćo i sestre, i sami osjetili da priznanje istine o samome sebi, donosi oslobađajući smiraj i radost duše? Priznati istinu o sebi u ogledalu Istine koja je Bog, donosi milost oproštenja i nutarnjega mira. Koliko li je onda potrebno zalaganje za istinu i za njezino svjedočenje ondje gdje se zlo desetljećima gomilalo i gdje je svjesno ostalo prikriveno u laži i obmani? Pitamo se, komu je laž danas potrebna? Koga se može zaštititi lažju i tko to može u laži osjećati mir?

Biti sačuvan u Božjemu imenu znači osloboditi se od neistine. Mi nosimo kršćansko ime u kojemu nema neistine. Bog nam je objavio ime koje obuhvaća sva ljudska imena, sva imena stvorenja: Ja sam koji jesam. To je ime životno prevedeno u Emanuela: Boga s nama. On je čovjekov suputnik. Bog objavljuje svoje ime u Isusu Kristu, kao jamstvo da čovjek nije sam. Njegovo ime govori o Božjem susretu i zajedništvu s čovjekom.

Isus, za one koji ostaju nakon njegova odlaska, moli Oca ponajprije da sve koji su njegovi čuva u jedinstvu. Jedinstvo vjernika međusobno, jedinstvo vjernika sa svećenikom prepoznatljiv je znak novoga života koji smo primili od Oca. Nismo li mi kršćani često nevjerodostojni upravo stoga što nismo jedinstveni u vjeri? Kršćanska vjera je kultura zajedništva, prepoznatljiva po vjeri.

6. Isus moli da u sebi imamo puninu njegove radosti. Nije riječ o bilo kakvoj radosti, već o Isusovoj radosti. Kao vjernici znamo da nas je Bog izabrao i ponudio nam vječnost. Prihvatili smo tu ponudu, svjesni da svatko tko pripada Isusu često nailazi na neugodnosti, na nerazumijevanja, pa čak i na mržnju. Poistovjetiti se svijetu, svjetskom logikom pokušati biti

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

konkurencija svijetu, zaboraviti na odmak i zavijati s vukovima, ne može zemlji dati novo lice, niti nov život.

Zbog toga Isus spominje i treću nakanu svome Ocu: posveti ih u istini. Istina o Božjoj prisutnosti u nama vjernicima uzrok je radosti za koju Isus moli.

Na kraju, dragi svećenici, i ja molim zajedno s vama na Isusove nakane, za sve naše svećenike, za naš svećenički život. Imenom nas je zazvao i u svome imenu sačuvao po svjedočanstvu brojne naše subraće. Molimo za jedinstvo, za puninu njegove radosti i za svetost našega života u istini.

7. Iz ovoga se Evanđelja jasno uočava što je Isusu bitno i što bi nama trebalo biti bitno, ali vjernik ujedno uočava gdje je uzrok promašajima u ovom svijetu te kako se ti promašaji vjernički mogu prevladati. Najvažniji je korak ne smatrati ovaj svijet odlučujućim uporištem. On je prijelazna stuba do vječne sreće. Isus kaže: »Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih očuvaš od Zloga.« (Iv 17, 15). Mnogi nam svjedoče kako ih u životnoj radosti i snazi održava iskrena vjera.

Tko živi u svijesti da je životni izvor dublje od dosega ovoga života, taj će pred sobom imati uvijek nove početke. Ovo je Evanđelje i svima nama upozorenje: ne bježite iz svijeta, preuzmite odgovornost za njega, stojte čvrstim nogama na zemlji, jer time preuzimate odgovornost za ljude koje je Isus pozvao na vječnu sreću. Neka nas na tom putu uvijek prati Presveta Bogorodica Marija, Majka Isusova i Majka svećenika. Amen.

Tiskovni ured

Svemogući vječni Bože,
Ti si čovjeka stvorio na svoju sliku
i podario mu besmrtnu dušu.
U svome si Sinu Isusu Kristu
očitovao ljubav sve do njegove smrti na Križu.
On je ušao u najdublju ljudsku tamu
da bi nam darovao svjetlo vječnoga života.
Budi blizak svim žrtvama nasilja i nepravde,
žrtvama nijekanja dostojanstva,
koje si čovjeku ti podario.
Pokojnima podaj ljepotu svoga zajedništva,
a njihovim obiteljima i svima koji su osjetili bol zbog progonstva
i zemaljskoga gubitka svojih dragih podari utjehu i snagu
koja nadvladava mržnju te otvara dobru i novomu životu.
Svojoj Crkvi daruj zauzetost za istinu
i gorljivost svjedočanstva tvoje ljubavi.
Po Gospodinu našem Isusu Kristu
koji s tobom i Duhom Svetim
u tvojoj svetoj Crkvi živi i kraljuje
u vijeke vjekova. Amen.

(Molitva, Spomen-područje Jasenovac, 24. rujna 2009.)